

16. november 2020
Berigtiget 18. november 2020
Sagsnr.: 20/07874
BPE

BERIGTIGET AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af afgørelse i sag om afslag på ophævelse af landbrugspligten på en landbrugsejendom i Varde Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter landbrugslovens § 7, stk. 2,¹ jf. landbrugslovens § 38 a, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Landbrugsstyrelsens afgørelse af 23. juni 2020 om afslag på ophævelse af landbrugspligten på matr.nr. F 1 , beliggende A 1 , 7200 Grindsted (ejendommen).

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.²

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 116 af 6. februar 2020 af lov om landbrugsejendomme.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 24. juni 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af boet efter ejendommens tidligere ejer, der er repræsenteret ved bobestyrer.

Klager har navnlig anført, at

- ejendommen som følge af natur og manglende adgangsforhold for store landbrugsmaskiner ikke er egnet til landbrugsdrift,
- bygningerne på ejendommen er i så dårlig stand, at de ikke er egnede til beboelse af en familie, og
- ophævelse af landbrugspligten ifølge klager er i overensstemmelse med regeringens ønske om at afvikle landbrug til gavn for miljøet.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Klagers ansøgning af 8. marts 2020

Ved e-mail af 8. marts 2020 til Landbrugsstyrelsen har klager ansøgt om ophævelse af landbrugspligten på ejendommen.

Indledningsvis har klager oplyst, at ejendommen er en gammel slægtsgård med et stuehus fra 1892, der har været i landbrugsdrift indtil år 1997, hvor det meste af jorden blev solgt fra til naboer. Klager har videre oplyst, at klager beholdt et areal på 2,32 ha ved gården (gårdarealet) og et naturareal på 26,46 ha beliggende 2 km fra gården (naturarealet).

Derefter har klager begrundet ansøgningen om ophævelse af landbrugspligten med, at klagers repræsentant har udsigt til at arve hele ejendommen, men at repræsentanten ikke ønsker at bebo ejendommens beboelsesbygning.

Klager har tillige anført, at ejendommens beboelsesbygning er lige til at rive ned, og at det ikke er forsvarligt for en familie at bo der. Hertil har klager anført, at ejendommens tidligere ejer alene har kunnet blive boende i ejendommen, idet vedkommende var ungkarl og derfor ikke krævede noget særligt.

Herudover har klager oplyst, at naturarealet, med undtagelse af et jordstykke på 5,2 ha, der bliver udlejet til permanent græs til naboejendommen (græsarealet), hovedsageligt består af mose og skov. Klager har anført, at klager vil forsøge at lave naturarealet om til en skovejendom. I den forbindelse har klager også fremført synspunkter om at få registreret naturarealet som fredskov, men at dette ikke har været muligt ifølge Miljøstyrelsen.

Klager har i forlængelse heraf oplyst, at klager mistede tilkørselsforhold til græsarealet forbindelse med ophøret af landbrugsdriften i 1997, og at det

kun er på grund af naboejendommens græsning, at græsarealet kan bruges. Klager har begrundet de manglende tilkørselsforhold med, at der ikke er nogen vej, og at adgangen foregår via naboens mark. Ifølge klager kan jordstykket tilgås med en crossmaskine via en lille sti gennem mosen, når der ikke er for blødt, men ikke med landbrugsmaskiner.

Herefter har klager henvist til Landbrugsstyrelsens Vejledning til landbrugsloven,³ afsnit 4.4, s. 16. Det fremgår ifølge klager heraf, at der efter landbrugslovens § 7, stk. 2, kan gives tilladelse til at ophæve landbrugspligten, hvis særlige forhold taler for det. Klager har anført, at det er med denne bestemmelse, at klager ansøger om ophævelse af landbrugspligten.

Som begrundelse for, at der foreligger særlige forhold efter landbrugslovens § 7, stk. 2, har klager anført, at ejendommen har været nedlagt som landbrugsejendom siden 1997. Klager har endvidere anført, at der alene er græsarealet på 5,2 ha tilbage, som klager ikke har nogen tilkørselsmulighed til. Derudover har klager anført, at ejendommen ifølge Miljøstyrelsen ikke kan registreres som fredsskov. Klager har også anført, at staten lægger op til, at flere naturarealer skal udgå af landbrugsdrift.

Til ansøgningen har klager medsendt en række fotos af stuehuset, græsarealet og den sti, som fører hen til græsarealet.

Klagers og Landbrugsstyrelsens korrespondance fra den 25. maj til den 23. juni 2020

Klager og Landbrugsstyrelsen har i perioden fra den 25. maj til den 23. juni 2020 haft en længere korrespondance om klagers forskellige muligheder for ophævelse af landbrugspligten og dispensation fra bopælspligten.

Ved Landbrugsstyrelsens e-mail af 25. maj 2020 har styrelsen bl.a. oplyst klager om muligheden for at få ophævet landbrugspligten, hvis ejendommen erhverves med henblik på naturformål af almen samfundsmæssig karakter.

Klager har ved e-mail af 22. juni 2020 oplyst, at klager vil anvende ejendommen til jagt, og at kravet om offentlighedens adgang ved erhvervelse med henblik på naturformål derfor ikke vil være hensigtsmæssigt.

Ved klagers e-mail af 23. juni 2020 har klager bekræftet over for Landbrugsstyrelsen, at klager ikke ønsker at erhverve ejendommen med henblik på naturformål af almen samfundsmæssig karakter. Klager har i samme e-mail anmodet styrelsen om i stedet at træffe afgørelse om ophævelse af landbrugspligten efter landbrugslovens § 7, stk. 2.

³ Vejledning nr. 9696 af 29. juni 2018 til Landbrugsloven.

Landbrugsstyrelsens afgørelse af 23. juni 2020

Den 23. juni 2020 har Landbrugsstyrelsen truffet afgørelse om afslag på at ophæve landbrugspligten på ejendommen.

Som hjemmel for afgørelsen har Landbrugsstyrelsen henvist til landbrugslovens § 7, stk. 2.

I begrundelsen for afgørelsens resultat har Landbrugsstyrelsen indledningsvis bemærket, at det er et hovedprincip i landbrugsloven, at ejendomme i landzone på over 2 ha er noterede som landbrugsejendomme med landbrugspligt.

Landbrugsstyrelsen har dernæst henvist til, at landbrugspligten kan ophæves med styrelsens tilladelse, hvis særlige forhold taler for det, jf. landbrugslovens § 7, stk. 2. Styrelsen har bemærket, at praksis for en sådan tilladelse restriktiv, da det ønskes forhindret, at der dannes nye fri jorder uden landbrugspligt, og for at forhindre ophævelse af landbrugspligten til private reaktive formål. Herom har styrelsen henvist til bemærkningerne i lovforslaget til landbrugslovens kapitel 5 og 7.⁴ Det er styrelsens opfattelse, at ophævelse af landbrugspligten normalt afhænger af, at ejendommen overgår til en ikke-jordbrugsmæssig anvendelse. Styrelsen har hertil bemærket, at både dyrknings- og naturformål er omfattet af begrebet jordbrugsmæssige formål, jf. § 3, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 637 af 10. juni 2010 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur. Derudover har styrelsen henvist til, at der ifølge langvarig praksis som udgangspunkt kun gives tilladelse til ophævelse af landbrugspligten, hvor arealet inddrages til formål i overensstemmelse med kommunens planlægning.

Herefter har Landbrugsstyrelsen bemærket, at anvendelsesgraden af ejendommens arealer og bonitet ikke er et særligt forhold, da selv arealer af ringe jordbrugsmæssig interesse indgår som en naturlig del af landbrugsejendomme. Styrelsen har i den sammenhæng bemærket, at opretholdelse af landbrugspligten derfor ikke afhænger af, at ejendommens jorder er i omdrift og dyrkes. Det er på den baggrund styrelsens vurdering, at nedlæggelsen af den landbrugsmæssige drift af ejendommen fra år 1997 ikke er et særligt forhold, der kan føre til ophævelse af landbrugspligten.

Landbrugsstyrelsen har dernæst bemærket, at repræsentantens ønske om ikke at skulle opfylde bopælspligten, heller ikke er et særligt forhold, der kan føre til ophævelse af landbrugspligten. Dette har styrelsen begrundet med henvisning til, at der i den restriktive praksis ligger et ønske om at undgå fjerneje af arealer i det åbne land. Styrelsen har i samme forbindelse bemærket, at et af landbrugslovens hovedformål er at sikre bosætning og udvikling i landdistrikterne, hvilket bopælspligten er med til at sikre.

⁴ L 113, Forslag til Lov om landbrugsejendomme, fremsat 10. december 2003 og vedtaget som lov nr. 435 af 9. juni 2004.

I relation til klagers oplysning om, at ejendommens beboelsesbygning er ubeboelig, har Landbrugsstyrelsen bemærket, at ejeren af en landbrugs-ejendom har pligt til at holde ejendommens beboelsesbygning forsvarligt ved lige. Styrelsen har henvist til, at en erhverver af en landbrugsejendom som udgangspunkt har seks måneder til at opfylde bopælspligten, men at styrelsen giver dispensation til renovering og genopførsel i op til to år ved arv. Det er styrelsens vurdering, at der er mulighed for at opfylde bopælspligten ved istandsættelse af ejendommens beboelsesbygning, og at dens nuværende stand derfor ikke er et forhold, der kan give tilladelse til ophævelse af landbrugspligten.

Landbrugsstyrelsen har endvidere bemærket, at klagers manglende tilkørselsmulighed til græsarealet heller ikke er et forhold, der kan medføre ophævelse af landbrugspligten. Dette har styrelsen begrundet med, at alle ejendomme eller dertil særskilt beliggende arealer skal have adgang til offentlig vej i medfør af udstykningsloven. Herved har styrelsen henvist til § 18 i lovebekendtgørelse af lov om udstykning og anden registrering i matriklen (udstykningsloven). Styrelsen har også bemærket, at der i tingbogen fremgår en vejret via matr.nr. F 2 , til den til enhver tid værende ejer af matr.nr. F 3 .

Herudover har Landbrugsstyrelsen bemærket, at styrelsen ikke har taget stilling til, om ejendommen kan registreres som fredskov, da det er Miljøstyrelsens ansvarsområde. Styrelsen har også bemærket, at styrelsen ikke har vurderet, om ejendommen kan erhverves som naturejendom, idet klager som følge af kravet om offentlighedens adgang har ønsket sagen herom lukket. Derefter har styrelsen bemærket, at styrelsen heller ikke kan udtale sig om vurderingen af ejendommen, da dette er omfattet af Vurderingsstyrelsens ansvarsområde.

Landbrugsstyrelsen har endelig oplyst klager om muligheden for at få landbrugspligten til at bortfalde ved at nedbringe ejendommens areal til under 2 ha, jf. landbrugslovens § 6, stk. 3.

2.2 Klagers indhold

Klager har henvist til, at der ifølge Landbrugsstyrelsens Vejledning til landbrugsloven,⁵ afsnit 4.4, s. 16., kan gives tilladelse til ophævelse af landbrugspligten efter landbrugslovens § 7, stk. 2, hvis der er gode argumenter herfor.

Klager har dernæst opfordret Miljø- og Fødevareklagenævnet til at foretage en fysisk besigtigelse af ejendommen, hvilket ifølge klager kan føre til, at der ikke skal gives afslag på ophævelse af landbrugspligten.

Den 30. juni 2020 har klager fremsendt supplerende bemærkninger.

⁵ Vejledning nr. 9696 af 29. juni 2018 til landbrugsloven.

Indledningsvis har klager anført, at arveafgift og overtagelse af indeværende gæld i ejendommen medfører, at klager må gældsætte sig for at arve ejendommen. Hertil har klager anført, at det vil være en hjælp, hvis klager kan frasælge bygningerne og den tilgrænsende jord til bygningerne. Dette vil ifølge klager indbringe ekstra kapital og medføre mindre vedligeholdelse, hvilket vil gøre det muligt at beholde det resterende naturareal i familien.

Derudover har klager anført, at naturarealet består af dårlig skov og en sumpet mose, hvor der tidligere blev gravet tørv. Klager har videre oplyst, at naturarealet også består af et græsareal på 5,2 ha, der benyttes til permanent græs. Derudover har klager oplyst, at naturarealet ligger midt i et større skovområde, og at der kun er adgang dertil via en smal skovvej. Som følge heraf er det klagers opfattelse, at der kun er adgang til græsarealet med store landbrugsmaskiner via naboens mark, og at græsarealet derfor ikke vil kunne bruges, hvis naboen opsiger lejeaftalen.

Klager har også oplyst, at naturarealet ikke kan registreres som fredskov, da skovarealet ikke er stort nok, og da Varde Kommune ikke ønsker skovrejsning på græsarealet.

Herudover har klager fremført oplysninger om bygningerne på ejendommen. Klager har oplyst, at gården er opført af klagers oldefar i 1892, og at den har været i slægten siden opførelsen. Dernæst har klager oplyst, at stuehuset er i så dårlig stand, at det ikke er beboeligt for en familie. Det er ifølge klager kun ejendommens tidligere ejer, der ikke har været vant til andet, som har villet bo der. Klager har tillige oplyst, at den resterende staldbygning består af en gammel lavloftet bindestald, hvis anvendelsesmuligheder er få, og at den derfor er uforholdsmæssig dyr at vedligeholde. På den baggrund er det klagers opfattelse, at det er forsvarligt "at sende bygningerne på pension" via ophævelse af landbrugspligten.

Klager har tillige anført, at ophævelse af landbrugspligten på ejendommen må være i regeringens ånd, idet regeringen og dens støttepartier ifølge klager nærmest ser landbruget afviklet til gavn for miljøet.

Klager har den 24. september 2020 fremsendt yderligere bemærkninger.

I den forbindelse har klager oplyst, at ejendommens ejer er afgået ved døden, at repræsentanten er bobestyrer og enearving, og at sagen fortsat skal behandles.

Klager har supplerende oplyst, at ejerne af nabogården gerne vil købe gårdarealet på klagers ejendom, så repræsentanten alene skal erhverve naturarealet. Dertil har klager oplyst, at nabogården i så fald vil nedrive ejendommens nuværende bygninger og opføre nye.

2.3 Landbrugsstyrelsens bemærkninger til klagen

Den 7. juli 2020 har Landbrugsstyrelsen oversendt sagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med bemærkninger til klagen.

Landbrugsstyrelsen har bl.a. anført, at en fysisk besigtigelse af ejendommen efter styrelsens vurdering ikke ville have indflydelse på afgørelsens resultat. I den forbindelse har styrelsen henvist til styrelsens afgørelse, hvoraf det fremgår, at jordens anvendelse og bonitet ikke anses for særlige forhold, da selv arealer af ringe landbrugsmæssige interesse indgår som naturlige dele af landbrugsejendomme. Styrelsen har henvist til et medsendt luftfoto af ejendommen, hvorpå det ses, at ejendommen hovedsageligt består af skov, overdrev og vedvarende græs. Det er styrelsens vurdering, at disse naturtyper kan indgå som en naturlig del af en landbrugsejendom.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Af landbrugslovens § 7, stk. 2, følger det, at miljø- og fødevareministeren efter ansøgning kan meddele tilladelse til, at landbrugspligten ophæves, når særlige forhold taler for det.

Det fremgår af bemærkningerne i lovforslaget til landbrugslovens kapitel 5, at ophævelse af landbrugspligt normalt forudsætter, at jorderne varigt skal inddrages til en ikke-jordbrugsmæssig anvendelse såsom bebyggelse til bymæssige formål m.v., der udelukker, at jorderne senere igen kan inddrages til jordbrugsmæssige formål.

Af bemærkningerne i lovforslaget til landbrugslovens § 7 fremgår følgende:

”[...] Det foreslås som en generel regel i § 7, stk. 2, at landbrugspligten kan ophæves, når særlige forhold taler for det, jf. nedenfor. Bestemmelsen er en videreførelse af gældende regler og praksis efter § 4, stk. 1, nr. 3, i den gældende landbrugslov.

Bestemmelsen giver således adgang til ophævelse af landbrugspligt i situationer, hvor betingelserne i § 6, stk. 1, nr. 1-5, ikke er opfyldt, og hvor der efter en konkret vurdering er grundlag for at ophæve landbrugspligten, eventuelt med krav om tinglysning af deklaration.

[...]

Landbrugspligten bør derimod normalt ikke ophæves på arealer, der agtes anvendt til private, rekreative formål. Dette svarer til den hidtidige restriktive praksis på området, hvor der har været lagt vægt på at modvirke udstykning af mindre parceller i det åbne land til private, rekreative formål og at modvirke dannelsen af nye frie jorder uden landbrugspligt.

Mange mindre naturarealer på en landbrugsejendom, f.eks. moser, heder, enge, overdrev og småskove mv., udgør en naturlig del af ejendommens jorder. Udstykning og ophævelse af landbrugspligt på sådanne arealer, der ofte ligger omgivet af ejendommens dyrkningsjorder, kan medføre ulemper for en rationel landbrugsdrift og for fremtidige strukturomlægninger. Udstykning af sådanne arealer til selvstændigt matrikulerede ejendomme kan også føre til en belastning af landskabet i form af bebyggelse, hegning, beplantning m.v.

[...]"

Herefter følger det af landbrugslovens § 2, stk. 3, 1. punktum, at ved en landbrugsbedrift forstås i denne lov en driftsenhed, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, som for jordernes vedkommende er fastsat i lov om drift af landbrugsjorder.

Det følger af driftslovens § 2, stk. 1,⁶ at ved landbrugsjorder forstås i denne lov ubebyggede og ubefæstede arealer, der kan anvendes til jordbrugsmæssige formål.

Af driftslovens § 2, stk. 2, fremgår, at ved jordbrugsmæssige formål forstås i denne lov anvendelse til dyrknings- og naturformål. Her er henvist til driftslovens § 4, nr. 1-4, hvor blandt andet følgende jordbrugsmæssige formål fremgår: Nr. 2: Drift som halvkultur eller henliggen som udyrket og lysåbent areal.

Det fremgår af § 4, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1236 af 24. november 2017 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur, at landbrugsjorder skal anvendes på forsvarlig jordbrugsmæssig måde efter driftslovens § 4 til for eksempel drift som halvkultur. Det fremgår videre, at det kan ske i form af græsning eller høslæt.

I vejledning nr. 10576 af 20. februar 2006 om reglerne om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur er uddybende oplyst følgende:

"4.1 Anvendelseskrav

Landbrugsjorder skal anvendes til jordbrugsmæssige formål. Jordbrugsmæssige formål er defineret som:

1) Dyrkning. Dyrkning af én- eller flerårige afgrøder, herunder plantager og frugtbuske. Dyrkning med træer og buske i plantager omfatter juletræsplantager, pyntegrønt samt frugt- og bærplantager. Arealer med selvsåede træer og buske betragtes ikke som plantage.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 103 af 3. februar 2020 om drift af landbrugsjorder.

2) Drift som halvkultur. På grund af nuværende eller tidligere driftsformer såsom vedvarende afgræsning og/eller høslæt mv. fremstår disse arealer ofte lysåbne og ofte med en naturtilstand, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Ferske enge, strandenge, heder, overdrev er eksempler på halvkultur-arealer.

3) Anvendelse til brak og lignende. Bemærk at arealer med jordbehandling, såning, græsning, slæt eller udspreddning af husdyrgødning er i drift og derfor enten er et dyrket areal, som angivet i pkt. 1 eller et halvkulturareal som angivet i pkt. 2. Bemærk at slåning/rydning ikke betragtes som drift.

[...]"

Af § 4, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 1236 af 24. november 2017 fremgår det, at landbrugsjorder skal anvendes på forsvarlig jordbrugsmæssig måde efter driftslovens § 4 til for eksempel henliggen som udyrket og lysåbent areal, idet der ved udyrkede arealer efter lovens § 2, stk. 7, forstås landbrugsjorder, hvor der ikke er nogen form for drift. Rydning af opvækst af træer og buske, herunder ved slåning, betragtes i denne forstand ikke som drift. Ved lysåbne arealer efter driftslovens § 2, stk. 5, forstås landbrugsjorder, hvor vegetationen på arealerne overvejende består af lavtvoksende plantearter.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Landbrugsstyrelsen skal meddele afslag på klagers ansøgning om ophævelse af landbrugspligten på ejendommen.

Restriktiv vurdering for ophævelse af landbrugspligten

Indledningsvis bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at erhververs påtænkte anvendelse af ejendommen skærper kravene til de særlige forhold, som skal tale for ophævelse af landbrugspligten på klagers ejendom, jf. landbrugslovens § 7, stk. 2.

Som begrundelse herfor har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at repræsentanten som erhverver af ejendommen påtænker at anvende den til privat jagt, hvilket efter nævnets opfattelse er et privat, rekreativt formål. Nævnet henviser dernæst til lovbemærkningerne til landbrugslovens § 7, stk. 2, hvorefter landbrugspligten normalt ikke bør ophæves på arealer, der agtes anvendt til private, rekreative formål.

Derudover har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at ejendommen er beliggende i landzone blandt andre landbrugsejendomme, og at den ikke ligger i sammenhæng med repræsentantens øvrige ejendom. Det er herefter nævnets vurdering, at en ophævelse af landbrugspligten ikke vil være i overensstemmelse med hensynet om at modvirke dannelsen af nye frie jorder uden landbrugspligt i lovbemærkningerne til landbrugslovens § 7, stk. 2.

Ejendommens egnethed til landbrugsdrift

Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2,⁷ at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt i stk. 1, er større end 2.500 m² i sammenhængende areal.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vurderet, at ejendommens natur og manglende adgang for store landbrugsmaskiner, ikke er særlige forhold, som skal føre til ophævelse af landbrugspligten, jf. landbrugslovens § 7, stk. 2. Dette skyldes efter nævnets vurdering, at klagers ansøgning ikke opfylder kravet i lovbemærkningerne til kapitel 5 om, at jorderne varigt skal inddrages til en ikke-jordbrugsmæssig anvendelse.

Til støtte herfor har Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderet, at ejendommens græsareal på 5,2 ha opfylder definitionen på jordbrugsmæssig drift som halvkultur i driftslovens § 4, stk. 1, nr. 2. Nævnet har ved denne vurdering lagt vægt på klagers oplysninger om, at 5,2 ha af ejendommen anvendes til permanent græs, og at græsning og høslæt er beskrevet som halvkultur i driftsloven og den tilhørende vejledning. Nævnet har ikke fundet anledning til at tilsidesætte den i vejledningen anførte fortolkning af, at drift som halvkultur er græsning og høslæt. Nævnet har herved lagt vægt på, at høslæt og afgræsning ved traditionelle landbrugsdyr som køer, får og heste naturligt hører under de jordbrugsmæssige aktiviteter, der hører til en landbrugsejendom.

Det forhold, at det ikke måtte være muligt at tilgå græsarealet med store landbrugsmaskiner, kan ikke føre til en anden vurdering. Miljø- og Fødevareklagenævnet har herved vurderet, at det ovenfor anførte om den jordbrugsmæssige anvendelse, herunder om muligheden for anvendelse til afgræsning, betyder, at dette forhold ikke er udslagsgivende.

Herudover har Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderet, at også det af klager omtalte moseareal opfylder definitionen på jordbrugsmæssig drift ved henliggen som udyrket og lysåbne arealer, jf. driftslovens § 4, stk. 1, nr. 2. Nævnet har her lagt vægt på, arealet ifølge Internet Markkort og Danmarks Miljøportal er registreret beskyttet som overdrev efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2. Herudover har nævnet lagt vægt på, at det med tydelighed fremgår af satellitfotos af arealet for 2020, at en overvejende del af det består af lavtvoksende plantearter, jf. § 4, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 1236 af 24. november 2017.

Det forhold, at øvrige dele af ejendommen udgør sammenhængende skovarealer, kan ikke føre til et andet resultat. Miljø- og Fødevareklagenævnet henviser ved denne vurdering til lovbemærkningerne til landbrugslovens §

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse.

7, stk. 2, hvorefter mange mindre naturarealer på en landbrugsejendom, herunder f.eks. småskove, udgør en naturlig del af ejendommens jorder.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har desuden lagt vægt på, at ejendommen ligger i landzone, og at kommunen efter det oplyste ikke har planer om at ændre herpå. Dette understøtter efter nævnets opfattelse, at klagers ansøgning ikke opfylder kravet i lovbemærkningerne til kapitel 5 om, at jorderne varigt skal inddrages til en ikke-jordbrugsmæssig anvendelse.

Bygningernes egnethed til beboelse

Det følger af landbrugslovens § 9, stk. 1, at en landbrugsejendom skal holdes forsynet med en passende beboelsesbygning, medmindre ejendommen ejes sammen med en anden landbrugsejendom med beboelsesbygning, jf. § 10.

Videre følger det af landbrugslovens § 9, stk. 3, at beboelsesbygningen på en landbrugsejendom skal holdes forsvarligt ved lige. Hvis den ødelægges, forfalder eller tillades fraskilt, skal fornøden beboelse genopføres eller istandsættes inden 2 år, jf. dog § 10.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vurderet, at bygningernes manglende egnethed til beboelse ikke er særlige forhold, der kan føre til ophævelse af landbrugspligten, jf. landbrugslovens § 7, stk. 2. Nævnet henviser til, at dette allerede følger af klagers pligt til at forsyne ejendommen med passende beboelse og sikre vedligeholdelse heraf, jf. landbrugslovens § 9, stk. 1 og stk. 3.

Regeringens ønske om at afvikle landbrug til gavn for miljøet

Det følger af grundlovens § 3,⁸ at Folketinget beslutter lovgivningen, og at forvaltningen administrerer lovgivningen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vurderet, at Landbrugsstyrelsen ikke lovligt kan afgøre denne ansøgningssag ved at inddrage igangværende og løbende politiske tilkendegivelser eller forhandlinger.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt til grund, at Landbrugsstyrelsen er en styrelse i Miljø- og Fødevareministeriet og dermed en del af den offentlige forvaltning. Dermed finder nævnet, at styrelsen skal administrere efter den gældende lovgivning jf. grundlovens § 3.

Herefter har Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderet, at grundlovens § 3 i den konkrete sag betyder, at Landbrugsstyrelsen skal administrere efter landbrugslovgivningen inden for rammerne af den lov, som Folketinget har vedtaget. I den forbindelse vurderer nævnet, at styrelsen har truffet afgørelse i overensstemmelse med de rammer, der fremgår af landbrugsloven

⁸ Lov nr. 169 af 5. juni 1953 Danmarks Riges Grundlov.

og lovbemærkningerne til loven. Nævnet henviser herved til nævnets vurderinger, der fremgår ovenfor.

For god ordens skyld bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet i den henseende er bundet af de samme grænser for kompetence, som Landbrugsstyrelsen. Dermed kan nævnet i lighed med styrelsen alene træffe afgørelse ud fra gældende lov.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Landbrugsstyrelsens afgørelse af 23. juni 2020 om afslag på ophævelse af landbrugspligten på matr.nr. F 1 , beliggende A 1 , 7200 Grindsted (ejendommen).